

Kursplan

för kurs på grundnivå

Samhällsplanering I-II

Urban and Regional Planning I-II

60.0 Högskolepoäng

60.0 ECTS credits

Kurskod:	KG1210
Gäller från:	HT 2007
Fastställd:	2007-06-13
Institution	Kulturgeografiska institutionen
Ämne	Samhällsplanering

Beslut

Denna kursplan är fastställd av styrelsen vid Kulturgeografiska institutionen 2007-06-13.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Antagen till Samhällsplanerarprogrammet, 180 hp.

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
1001	Planeringens förutsättningar: människans livsmiljö	6
1002	Planeringens förutsättningar: tillämpningar	3
1003	Planeringens förutsättningar: landskap och miljöhistoria	6
2001	Geografisk informationsbehandling och rumslig analys	15
3001	Region, politik och planering	15
4001	Planeringens praktik: fysiska och sociala tillämpningar	15

Kursens innehåll

Kursen består av följande moment:

1. Planeringens förutsättningar, 15 hp
2. Geografisk informationsbehandling och rumslig analys, 15 hp
3. Region, politik och planering, 15 hp
4. Planeringens praktik: fysiska och sociala tillämpningar, 15 hp.

Kursen examineras i följande delar:

Planeringens förutsättningar: människans livsmiljö, 6 hp
Planeringens förutsättningar: tillämpningar, 3 hp
Planeringens förutsättningar: landskap och miljöhistoria, 6 hp
Geografisk informationsbehandling och rumslig analys, 15 hp
Region, politik och planering, 15 hp
Planeringens praktik: fysiska och sociala tillämpningar, 15 hp.

Kursen består av fyra tioveckors perioder som på olika sätt behandlar planering för hållbar utveckling. Här ingår studier av befolkningsförändringar och människors livsmiljö, kulturarv och kulturlandskapets omvandling, förvaltning och politisk teori, näringsliv och arbetsmarknad, geografisk informationsbehandling med rumslig analys samt sociala värden och processer. Kursen fokuserar speciellt på rumsliga och sociala obalans- och utvecklingsproblem, såsom ekonomisk och social segregation, lokal och regional omvandling samt skillnader och relationer mellan stad och land. De ingående momenten behandlas såväl teoretiska modeller som fysiska och sociala tillämpningar.

Syftet med kursen är att studenten, efter genomförd kurs:

- ska ha dokumenterad kunskap om samhällsvetenskaplig och humanistisk teori och metod med relevans för samhällsplanering.
- självständigt och kritiskt kunna skriftlig utarbeta och muntligt presentera uppsatser, utredningar och planförslag kring aktuella samhällsplaneringsfrågor.
- kunna presentera alternativa planlösningar och deras samhälleliga och sociala konsekvenser samt utifrån värderingsmässiga grunder utvärdera dem.

Förväntade studieresultat

Efter genomförd kurs förväntas studenten:

1. Planeringens förutsättningar

- redogöra för de grundläggande demografiska komponenterna, deras geografiska struktur, förändring och påverkan på planeringsverksamheten.
- klargöra samband mellan olika planeringsproblem i den fysiska miljön.
- reflektera över urbana och rurala landskap.
- redogöra för den moderna stadens utveckling och problem.
- redogöra för landsbygdens som social och ekonomisk arena samt dess problem.

- med hjälp av vetenskaplig formalia och argumentation skriftligt och muntligt redogöra för en kommuns viktigaste planeringsinstrument och hur man tillämpat dessa för att lösa ett planeringsproblem.
- problematisera olika presentationsformers representativitet, såsom planhandlingar, kartografiska framställningar och mediabilder.

- definiera och beskriva innebörden i viktiga begrepp inom historisk geografi och landsskapsforskning.
- ge exempel på och förklara förändringar av markanvändning och bebyggelsestruktur i stad och land under historisk tid.
- känna till och ge exempel på vilka spår från gångna tiders resursutnyttjande som vi kan se i dagens landskap.
- urskilja viktiga faktorer och förklara samband vad gäller relationen mellan historiska samhällens resursutnyttjande, dess ekonomiska och sociala struktur samt dess långsiktiga uthållighet.
- reflektera över vad vi idag kan lära oss genom kunskap om historiska samhällens resursutnyttjande, ekologiska kriser och civilisationers undergång.

2. Geografisk informationsbehandling och rumslig analys

- beskriva grunderna för geografisk informationsbehandling samt kunna använda vissa därmed relevanta grundläggande statistiska begrepp och undersökningsmetoder.
- använda lämpliga metoder för att skapa ett planeringsunderlag från datafångst till uppbyggnad av en geografisk databas, samt klargöra sambandet mellan undersökningsuppläggning och dess påverkan på presentation av resultat.
- tolka och analysera geografisk information i geografiska informationssystem.
- redovisa resultat och kunskaper skriftligt på ett vetenskapligt sätt, samt kunna reflektera och kritiskt förhålla sig till de möjligheter och begränsningar som är relaterade till användningen av tematiska kartor och geografiska informationssystem. Studenten skall också visa prov på att behärska tekniken för att presentera resultat som såväl kartor som i form av statistik.

3. Region, politik och planering

- översiktligt redogöra för centrala politiska begrepp och ideologier med viss inriktning mot samhällsplanering.
- återge grundläggande kunskaper om viktiga moderniseringssträvanden, institutioner och processer i såväl det politisk-administrativa svenska systemet som inom den Europeiska unionen.
- redogöra för övergripande uppfattningar om svensk ekonomis utveckling under 1900-talet.
- redogöra för hur synen på regional utveckling förändrats, såväl nationellt som i ett EU-perspektiv samt vilka styrmedel som använts.
- redogöra för huvuddragen i de teorier som behandlar territorialitet och regional utveckling samt reflektera över teoriernas tillämpbarhet.

4. Planeringens praktik: fysiska och sociala tillämpningar

- problematisera begreppet hållbart samhälle.
- beskriva samhällsbyggnadsprocessens skeden från planering till förvaltning.
- beskriva och tillämpa olika teorier om samband mellan socialt liv och fysisk miljö.
- ha insikt om informella styrningsmekanismer i den fysiska planeringen.
- tillämpa planeringsteoretiska kunskaper och metoder i ett konkret problemområde (exempelvis vid

granskning av översiktsplaner och miljökonsekvensbeskrivningar).

- planera och genomföra en samhällsplaneringsrelevant fältundersökning på lokal nivå.
- muntligt och skriftligt presentera problemområde, fältarbete och analys.

Undervisning

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier, exkursioner, fältarbeten och gruppvisa och individuella skrivuppgifter. Vidare ingår laborativa övningar i flera av momenten.

Obligatorisk undervisning kan förekomma.

Kunskapskontroll och examination

a. Kursen examineras genom kunskapskontroll av de förväntade studieresultaten. Kunskapskontroll sker genom muntliga och skriftliga prov.

b. Betygssättning sker enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala:

A = Utmärkt

B = Mycket bra

C = Bra

D = Tillfredsställande

E = Tillräckligt

Fx = Otillräcklig

F = Helt otillräckligt

c. Kursens betygskriterier delas ut vid kursstart.

d. För att få slutbetyg på hela kursen krävs betyget G på provet Planeringens förutsättningar: tillämpningar, 3 hp, samt lägst betyget E på samtliga övriga prov.

e. Vid underkännande gäller att studerande som fått betyget Fx eller F på ett prov har rätt att genomgå fyra ytterligare prov så länge kursen ges för att uppnå betyget lägst E. Studerande som fått lägst betyget E på prov får inte genomgå förnyat prov för högre betyg.

f. Studerande som fått betyget Fx eller F på prov två gånger av en och samma examinator har rätt att få en annan examinator utsedd för att bestämma betyg på provet, om inte särskilda skäl talar emot det. Framställan härom ska göras till institutionsstyrelsen

Övergångsbestämmelser

När kursen inte längre ges eller när kursinnehållet väsentligen ändrats har studenten rätt att tre gånger under en treterminsperiod examineras enligt denna kursplan. Dock gäller fortfarande begränsningarna enligt punkten kunskapskontroll och examination ovan.

Begränsningar

Kursen får inte tas med i en examen tillsammans med kurserna Kulturgeografi I-II, GN 60 hp (KG1202), Kulturgeografi I, GN, 30 hp (KG1201), Landskap och miljö, GN 15 hp (KG1203), Geografiska informationssystem och kartografi, GN, 7,5 hp (KG1206). Kursen överlappar innehållsmässigt med kursen Ekonomiska och urbana geografier, GN, 15 hp (KG1204) till en omfattning av 7,5 hp.

Övrigt

Kursen är obligatorisk inom Samhällsplanerarprogrammet.

Kurslitteratur

1. Planeringens förutsättningar

Atkins, P., Simmons, I. & Roberts, B., 1998, People land and time: kap. 1-13 (intensiv läsning), kap. 17-20 (extensiv läsning). London: Arnold. 175 s.

Ahlberg, N., 1997, Stadsgrundningar och gaturegleringar: Svensk stadsplanering under 300 år. I: Hall, T & Dunér, K (red) Den svenska staden, Sveriges Radios förlag, Stockholm, s 67-89.

Ahlberg, N. 1998, Stadens mönster i de historiska kartorna berättar s. 9-55. Riksantikvarieämbetet.

Andersson, H., 1997, Den medeltida staden i struktur och bebyggelse. I: Hall, T & Dunér, K (red) Den svenska staden, Sveriges Radios förlag, Stockholm, s 49-66,

Berg, E. G., 2002, Genderiserade äldre kartor, i Forsberg, G, Grenholm, C. & Jakobsen, L, (red) Rum i upplevelsevärld i samhälle, Karlstad: Karlstad University Study. s 23-41.

Bergquist, M. & Svensson, B., 1999, Metod och minne. Etnologiska tolkningar och rekonstruktioner. Lund: Studentlitteratur. Urval s. 5-14, 115-134, 202-219.

Broms Wessel, O. Tunström, M & Bradley, K., 2005, (red.) Bor vi i samma stad? Om stadsutveckling,

mångfald och rättvisa. Proxy. Urval s. 10-25, 26-39, 56-69, 86-101, 170-183, 210-225.
 Cserhalmi, N., 1997, Fårad mark Bygd och Natur Nr. 6, 65-160.
 Dahlberg, A. C., 2003, Geografisk landskapshistorisk forskning i södra Afrika: Relationer mellan ekologiska och sociala system, I: Mårald, E. & Nordlund, C., (red) Värna, vårda, värdera, Umeå, 14 s.
 Domosh, M. & Seager, J., 2001, Putting Women in Place. Feminist Geographers make sense of the world, New York: Guilford Press, sid 1-34, 67-139.
 Feldmann, B. & Svensson B., 2006, Människor i centrum. Om de stadsetnologiska perspektivens användbarhet. I: Nya stadsarkeologiska horisonter ca 60 s.
 Feldmann, B. & Svensson, B., 2006, Förortslandskapets etniska tillhörighet. I: Tensta utanför mitt fönster. Ingång till Bo06. 15 s.
 Forsberg, G. (red), 2005, Planeringens utmaningar och tillämpningar. Uppsala: Uppsala Publishing House. 8-234.
 Jacobs, J., 2005, Den amerikanska storstadens liv och förfall. Göteborg: Daiadalos.
 Kaijser, L. & Öhlander, M., 1999, Etnologiskt fältarbete. Lund: Studentlitteratur. Urval 55-87.
 Karsten, L., 2005, "It all used to be better? Different generations on continuity and change in children's daily use of space", Children's Geographies, vol 3, no 3, 275-290, December 2005.
 Knox, P. & Inch, S., 2006, Urban Social Geography, An introduction. Harlow: Pearson, Prentice Hall. 300 s.
 Lilja, E., 1999, Den ifrågasatta förorten. Identitet och tillhörighet i moderna förorter. Stockholm: Byggnadsnämnden.
 Nordström, M. Instängd på Platsen. En miljöpsykologisk analys av upplevelsen att växa upp i och bo i ett segregat bostadsområde. (2002) Meddelande 113. Kulturgeografiska Institutionen, Stockholms Universitet,
 Sennett, R., 2000, När karaktären krackelerar. Stockholm: Atlas.
 Simmons, I. 1994, Miljöhistoria, en introduktion. Lund: Studentlitteratur 1994.
 Staden. Fronesis nr 18, 2005, Urval s. 8-19, 120-131, 136-152, 177-189.
 Sveriges Nationalatlas: Kulturminnen och kulturmiljövård, Höganäs: Bra Böcker, 1994. s. 110-117.
 Turtinen, J. 2004. Världsarvets komplexitet. Nord Nytt nr 91, 2004. 12 s. (alt utdrag ur avhandlingen eller längre rapport)
 Widgren, M., et.al, 1998, Odlingslandskapet under äldre järnålder, I: Jordbrukets första femtusen år s. 267-319. Stockholm: Natur och Kultur/LTs förlag 1998
 Referenslitteratur:
 Backman, J. 1998, Rapporter och uppsatser, Lund: Studentlitteratur. Eller motsvarande handbok.
 Får jag lov? Om planering och byggande. Slutbetänkande av PBL-kommittén. SOU 2007 Del 1 & 2.
 Nationalencyklopedin: Internet <http://www.ne.se>.
 Sveriges Nationalatlas, Höganäs: Bra Böcker.
 The dictionary of Human Geography (4th edition), eds: Johnston, R.J, Gregory, D, Prat, G och Watts, M. Blackwell, Oxford 2000.

2. Geografisk informationsbehandling och rumslig analys

Damström, K. 2005. Från datainsamling till rapport. 4:e uppl. Lund: Studentlitteratur.
 Hall, O. Alm, G. Ene, S & Jansson, U., 2003, Introduktion till Kartografi och geografisk information. Lund: Studentlitteratur. (205 s.)
 Jonsson, S. 2001. Världens centrum: en essä om globalisering. Stockholm: Nordstedts
 Longley, P. et al. Geographic Information Systems and Science. Barcelona: Wiley.
 Samt aktuella tidskriftsartiklar.

3. Region, politik och planering

Andersson-Skog, L. & Krantz, O., 2002, Omvandlingens sekel. Perspektiv på ekonomi och samhälle i 1900-talets Sverige. Lund: Studentlitteratur.
 Bäck, H., Larsson, T., 2006, Den svenska politiken. Struktur, processer och resultat. Malmö: Liber (400 s.).
 Dahlqvist, M., Strandberg, U., 1999, Kommunal självstyrelse som maktspridningsprojekt? Den svenska statstraditionen och den lokala politiska styrelsen. I Amnå, E., (red), Maktdelning. Demokratiutredningens forskarvolym 1. SOU 1999:76. (47 s.)
 Forsberg, G., 2005, Planeringens utmaningar och tillämpningar. Uppsala: Uppsala Publishing House. sid 238-302, 317-335.
 Kompendium (statsvetenskap) om ca 100 sidor.
 Larsson, J., 1994, Hemmet vi ärvde. Om folkhemmet, identiteten och den gemensamma framtiden. Institutet för framtidsstudier. Stockholm: Arena.
 Larsson, R., (2005) Politiska ideologier i vår tid. Lund: Studentlitteratur (234 s.)
 Lindensjö, B., 1999, Demokrati. I Amnå, E., (red), Demokrati och medborgarskap. Demokratiutredningens forskarvolym 2. SOU 1999:77. (24 s.)
 Lundén, T., (1997) Makten över marken. En politisk geografi. Lund: Studentlitteratur (sid 16-31).
 Lundqvist, L., (1999) Ämbetsmännen som demokratins väktare. I Amnå, E., (red), Maktdelning. Demokratiutredningens forskarvolym 1. SOU 1999:76. (32 s.)

Andersson, F., Ek, R., Molina, I., 2007, (red.) Regionalpolitikens geografier - en kritisk granskning av den regionala tillväxtens teori och praktik (prel titel) Lund: Studentlitteratur. (ca 300 s.)
SOU 2007:10 Hållbar samhällsorganisation med utvecklingskraft. Ansvarskommitténs slutbetänkande.
Storey, D., (2001) Territory. The claiming of space. Insights into human geography. Series editors Knox, P., Smith, S. Prentice Hall (sid 1-101)

4. Planeringens förutsättningar: fysiska och sociala tillämpningar

Bauman, Z. & May T. Att tänka sociologiskt. Göteborg, Korpen.

Berman, M., 1995, Allt som är fast förflyktigas: modernism och modernitet 3:e uppl. Lund: Arkiv

Bydén, S., 2004, (red.) Mark, människa, miljö. Avdelningen för tillämpad miljövetenskap, Göteborgs universitet och Institutionen för naturgeografi och kvartärgeologi. Stockholms universitet. sid 13 □ 55, 114 □ 127.

Emmelin, L & Lerman, P, 2004, Miljöregler □ hinder för utveckling och god miljö? BTH. Research Report 2004:9, Karlskrona. Kapitel: 1 och 3.

Forsberg, G., 2005, Planeringens utmaningar och tillämpningar. Uppsala: Uppsala Publishing House. sid 336-372, 464-474.

Gunnarsdotter, Y., 2005, Från arbetsgemenskap till fritidsgemenskap. Den svenska landsbygdens omvandling ur Locknevis perspektiv. Doctoral Thesis no. 2005:3. Uppsala: SLU. sid. 13-108, 257-279 (117 s.)

Idvall, M., 2000, Kartors kraft, Regionen som samhällsvision i Öresundsbrons tid. Lund: Nordic Academic Press. Sid 295-304.

LeGates, R & Stout, F, 2003, (eds) City Reader, 3:e upplagan, London: Routledge. 520 sid.

Lilja, E., 2002, Segregationens motsägelsefullhet. Integrerad i en stadsdel □ segregerad i staden. Meddelande nr 114, Kulturgeografiska institutionen, Stockholms universitet.

Nyström, J., 2003, Planeringens grunder: en översikt. 2:a uppl. Lund: Studentlitteratur.

Olshammar, G., 2002, Det permanentade provisoriet: Ett återanvänt industriområde i väntan på rivning eller erkännande. Göteborg: Chalmers Tekniska Högskola, Sid. 1-16, 61-91, 143-208.

Planering för minskad boendesegregation., 2007, Rapport 1, Stockholm: Regionplane- och Trafikkontoret.

Kompendium i detaljplanering □ exempel från Stockholms stad. Kulturgeografiska institutionen, Stockholms universitet. 2003.

Utdrag ur Miljöbalken. Kap. 1-6 samt del av kap 7.

Utdrag ur Plan- och Bygglagen. Kap. 1 □ 5 samt del av kap. 6.

Annan litteratur tillkommer i samband med övnings- och fältkursarbetena.

Med reservation för eventuella ändringar.